

5, 6, 9, 13, 14, 20

VÁNOČNÍ PÍSNĚ

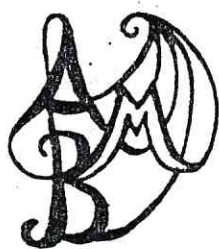
Z

BAROKNÍCH KANCIONÁLŮ

pro zpěv a doprovod
s možnostmi různého obsazení

upravil

JAROSLAV KRČEK

PRAHA 1991

Vánoční svátky a poetické kouzlo jejich obřadnosti jsou mnohem silnější než mohou doložit historické prameny. Sám pojem „koleda“ pochází z latinských lednových přání - Calendae ianvariae. Byl to výrazně komunikační akt. Koledníci vykonávali koledu osobně, a nejsou ojedinělé případy, kdy bylo přímo statutárně předepsáno, stejně jako byla stanovena i výše měny. Po koledě chodili ve středověku duchovní, čeledě, pastýři, ponocnáři, učitelé, žáci, kostelní zpěváci aj. Smysl tohoto obřadu, jeho obsah i ritický ráz nejlépe vyjadřují vánoční písně a koledy.

Jako vyhraněná tematická skupina se konstituovaly hluboko ve středověku. Nešlo však o lidový projev v dnešním smyslu slova, ale o sklo určené širokému okruhu lidí. Mnohé z nich se potom staly organickou částí barokních vánočních her a někdy na počátku 18. století zdomácnily v lidovém prostředí natolik, že můžeme mluvit o jejich folklorizaci. Je to repertoár, který potvrzuje nepřetržitý vztah lidové hudby a umělé tvorby. Nejrozličnějšími způsoby přímé i zprostředkované komunikace v něm také do českého nápevného myšlení proniká vliv hudby.

Po vzestupu zpěvní aktivity v době husitské nastalo jakési tiché období, neboť vysoce artistní ráz renesanční vokální polyfonie svou aristokratickou výlučností přece jen vzdálen lidovému citění. Mnohem bližší mu bylo právě baroko, které také přineslo skutečný rozkvět lidové zpěvnosti. Převzalo sice řadu starších motivů a látek, ale vtisklo jim ráz nového slohového období.

O rozšíření vánočních zpěvů se v 17. a 18. století zasloužily zejména české a slovenské kancionály — Jan Rozenplut ze Švarcenbachu, Jan Hlohovský, Jiří Šípař, Jiří Trhanovský, Adam Michna z Otradovic, Matěj Václav Šteyer, Václav Karel Holan Rovenský, Jan Josef Božan, Benec Szölösy, Edmund Pascha aj. — U Michny a Holana se už jedná o pochopnou formu od prostého zpěvníku ke sbírce drobných figurálních kompozic. Je pro ně charakteristický obrát k homofonnímu vícehlasu v duchu monodického stylu, který na rozdíl od předchozí epochy umožňoval účast neškolených zpěváků. Holan sice nedosahoval skladatelské úrovně Michnovy, ale odposlouchal lidovou harmonii a se zdarem se podobil.

S velkým ohlasem se setkal Český kancionál Matěje Václava Šteyera, který vyšel v letech 1683–1764 celkem šestkrát. Byl také určen

kému okruhu uživatelů, prostým lidem a řemeslníkům, kteří – jak čteme v úvodu – „tak pěkně písně ... jak v domích, tak na ulicích, při práci, chodě, sedě, o polednách před stolem i po stole, večír ... zpívali.“

Žaslouhou těchto kancionálů se také upevnila tonální proměna starých církevních stupnic v nové dur – mollové cítění a došlo k důslednému přechodu od vokální polyfonie k baroknímu vícehlasu s instrumentálním doprovodem. A právě vánoční zpěvy tu oživily niterný svět lidového baroka, a bez nadsázky můžeme říci, že sehrály i důležitou roli ve vývoji české hudby vůbec.

Nahlédneme-li pozorně do národní minulosti, nemůže nám ujít fakt, že celý náš kulturní vývoj provází duchovní píseň. „Jsou doby“, napsal Antonín Škarka, „kdy jenom ona jediná zaznívá z dálek staletí k našemu sluchu kouzelným zvukem mateřštiny jako svědectví o tvůrčích silách našeho plemene.“ A přesto se tento vzácný fond národní kultury ocitl na celé generace stranou zájmu. Umělé konstrukce národního programu, které stavěly na ideovém protikladu protestanství a katolictví, ovlivnily i vztah k barokním kancionálům. Teprve vlivem strukturalismu překonali někteří autoři na sklonku 30. let vžitě ideové stereotypy, a to jim umožnilo objevit i v protireformační tvorbě nevšední umělecké hodnoty. Tento obrat však neměl dlouhého trvání. Na přelomu 40. a 50. let byli jeho stoupenci umlčeni a objektivní hodnocení nahradila nehistorická stanoviska a dlouhodobě pěstovaná neznalost.

Po léta však vrací tento repertoár do našeho povědomí hudební skladatel Jaroslav Krček. Vybral a upravil pro komorní soubor Musica bohemica vánoční písně nejrozličnějších slohových období, takže právem dnes patří k uznávaným autoritám v tomto oboru. Jeho úpravy vycházejí z citlivého vztahu k předloze. Proto např. respektuje u písní č. 12 a 19 i původní basové hlasy ze Steyerova kancionálu. Jinde zas dává přednost variantu např. pozdější verze Michnových písní, protože mu to umožňuje přiblížit se kořenům lidové nápěvnosti. Z téhož důvodu se také jeho harmonizace pohybuje u některých písní v paralelních kvintách a oktávách.

Doprovodná dvojlinka není vedena jako běžný klavírní doprovod, ale jako particell. Je důsledně čtyřhlasý, aby si uživatel zpěvníku mohl z něho bez obtíží vytvořit partituru. Pro aplikaci doprovodné složky v instrumentálních předehrách a mezihrách uvádí skladatel ve čtyřhlasé sazbě základní melodii jako vedoucí hlas, který lze podle potřeby dále zdotit. Zároveň nabízí možnost využít důsledného čtyřhlasu i k úpravám pro sbor. Particell umožňuje rovněž aplikovat vedle obligátních nástrojů i his-

torický instrumentář, jako zobcové flétny, gamby, cembalo apod.

Pokud jde o přetisk písňových textů, řídil se dnešními pravidly interpunkce a psaní počátečních velkých písmen při plném respektu k vyjádření náboženské úcty. Drobné úpravy se týkají fonetického znění a hyperkorektnosti — křechký — křehký, všecsko — všecko — a zcela evidentních chyb. Psaní s, z je vzásadě ponecháno, jen ve tvaru spěv důsledně uplatňujeme novodobé z. Až na malé výjimky jsou texty otištěny v plném znění. Při koncertním provedení se pochopitelně nelze vyhnout ke ceni. Na konci jsou pak připojeny stručné odkazy na nejzákladnější kantáty a pramenné edice.

Jaroslav Krček uvádí s úspěchem tento repertoár pravidelně již od 70. let na koncertech souboru Musica bohemica a proto se rozhodl rozšířit tuto vzácnou barokní kulturu i cestou vydání zpěvníku.

Jindřich Pecka

OTCE NEBE SKÉHO

1 *Mírně rychle*

Ot — ce ne-bes-ké-ho po-chval-mež z mi-los — ti, neb nám

sy-na své-ho poslal z vyso — kos — ti, v božství sobě rov-ně-ho a velmi mi-

lé — ho, kterýž se v panně vtělil, když se čas napl — nil, potom se na-ro — dil.

Jehož narození
v veliké nízkosti
řídkým zde na světě
bylo jest v známosti.
Žádali prorokové,
mnozí i králové,
chtíce viděti v těle
věrných spasitele,
nebeského krále.

Avšak jim nedáno,
jiným zachováno
slibu naplnění,
Krista narození.
Anjel když se ukázal,
pastuškám rozkázal,
řka: Do Betléma jděte,
narozené dítě
v jesličkách uzříte.

Otce Boha v nebi,
máť matku na zemi,
vládnět po všem světě
toto drahé dítě,
však v pokoře přijíti
chtěl, v nízkosti býti,
kdo chce do nebe jíti,
musíť ho dojíti,
v něj pravě věřiti.

V světě přebýváje,
milost mnohou činil,
mnohé uzdravuje,
mrtvé slovem křísil.
Divy veliké činil,
jichž žádný nečinil,
potom poznán měl býti
ten, jenž měl přijíti
lid vysvoboditi.

Všickni ho žádali,
nemnozí poznali,
ale kdož poznali,
místo v srdci dali,
moc takou z něho vzali,
v níž ďábla přemohli,
tělo, svět potlačili,
vůli ustoupili,
proň vše opustili.

Kteríž jej milují,
s ním jsou v jedné vůli,
skutkem následují,
živi býti v něm chtějí.
Toť oni z něho mají,
z jeho zasloužení,
za něž sám se přimlouvá,
a jich hříchy snímá,
setrvání dává.

Kriste narozený,
pro nás na svět daný,
rač nás posilniti,
v dobrém rozmnožiti,
bychom ctnostně jsouc živi,
v pokoře bydleli,
tě více nehněvali,
věrně pracovali,
milosti žádali.

K čemuž nás přivéstí
ráčil z své milosti,
v tom rač dáti růsti,
také setrvati.
Světlu, jímžs nás osvítí,
a v srdcích rozniť,
ó, nedejž uhasnouti,
ani ho zatmíti
tělesnou žádostí.

Ó, dejž utěšení,
v nebeské radosti
věčně přebývání,
kdež jest všeho dosti.
Kdež tě anjelé chválí
v nevymluvné slávě.
Dejž tě s nimi chváliti,
nikdy nepřestati,
bez konce na věky.

SLÁVA BUĎ

Mírně rychle

2

Slá — va buď, po — koj na ne — bi a

The first system of the musical score. It features a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The tempo marking 'Mírně rychle' is above the vocal line. The lyrics 'Slá — va buď, po — koj na ne — bi a' are written below the vocal line. The piano accompaniment consists of chords in the right hand and a simple bass line in the left hand.

po — koj li — du na ze — mi, dob — rou vů — li ma — jí — cí — mu,

The second system of the musical score. It continues the vocal and piano parts from the first system. The lyrics 'po — koj li — du na ze — mi, dob — rou vů — li ma — jí — cí — mu,' are written below the vocal line. The piano accompaniment continues with chords and a bass line.

Pá — na Bo — ha chvá — lí — cí — mu, Kris — te e — lei — son.

The third system of the musical score. It continues the vocal and piano parts. The lyrics 'Pá — na Bo — ha chvá — lí — cí — mu, Kris — te e — lei — son.' are written below the vocal line. The piano accompaniment continues with chords and a bass line. The system ends with a double bar line and repeat signs in both staves.

Tebe, dobrého, chválíme,
štedrého dobrořečíme,
poklonu tobě činíme,
slavného tě velebíme,
Kriste eleison.

Také i díky vzdáváme
neb hodného uznáváme
vší cti, tebe Hospodine,
pro tvou věčnou slávu Pane,
Kriste eleison.

Bože oblohy nebeské,
veleslavný také zemské
okrouhlosti, králi, tvorče
a náš všemohoucí Otče,
Kriste eleison.

Ty také, jednorozený,
Ježíši Kriste zplozený
před věky než svět byl stvořen,
budiž na věky pochválen,
Kriste eleison.

Ó Pane, boží Beránku,
Marie Panny synáčku,
kterýž hříchy světa snímáš,
bud' nám milostiv, Pane náš,
Kriste eleison.

Jenž jsi nesl hříchy světa,
bud' milostiv po vše léta
a poníženou modlitbu
uslyš křesťanského lidu,
Kriste eleison.

Kterýž na pravici Otce
sedíš tam, jsi náš zástupce,
smiluj se, Pane nad námi,
zůstáváje vždycky s námi,
Kriste eleison.

Nebs ty sám, Pane, veliký,
boj se tě člověk všeliký.
Ty jsi nad jiné nejvyšší,
Pane náš Kriste Ježíši,
Kriste eleison.

S Duchem svatým v velebnosti
Boha Otce na výsosti,
dej ať tvou slávu spatříme,
pokorně všickni prosíme
Kriste eleison

Amen račiž nám to dáti,
k blahoslavenství přijíti,
s anjely tvými bydleti,
tebe tam vždycky viděti,
Kriste eleison.

DĚTÁTKO SE NARODILO

Volně

3

Dě - tět — ko se na - ro — di — lo, a — le —

a — le — lu — ja, jenž všec — ken svět po — tě — ši — lo,

a — le — a — le — a — le — a — le — lu — ja.

Aj leží na seně v jeslech,
ale – aleluja,
a kraluje v věčných světlech,
ale – ale – ale – aleluja.

Hned volek i osel poznal,
ale – aleluja,
že to dítě jest jejich Pán,
ale – ale – ale – aleluja.

Slovo Otce nejvyššího,
ale – aleluja,
způsob lidský na se vzalo,
ale – ale – ale – aleluja.

V této radostné slavnosti,
ale – aleluja,
chvalmež Boha na výsosti,
ale – ale – ale – aleluja.

Velebmež svatou Trojici,
ale – aleluja,
děkujíc jí na vše časy,
ale – ale – ale – aleluja.

PROZPĚVUJÍ ANJELOVÉ

Vesele

4

Proz — pě — vu — jí an — je — lo — vě ve — se — le :

Slá — va Bo — hu v ne — bi, po — koj li — dem dob — r

vů — le zvěs — tu — jí a jest za — pot — ře — bí.

Zjevil se Emmanuel, vykupitel
lidského stvoření:
člověčenství na se přijal smrtelné,
k jeho vykoupení.

V Betlémě se narodil, v jeslích složil,
v chlévě otrhaném,
v zimě, nouzi a chudobě za městem,
jsa všech věcí Pánem.

Klade se mezi volem, mezi oslem,
a ví, proč to činí:
snad skrze to zhovadilost znamená
lidského stvoření.

Pláče, kvílí, naříká, těžce vzdychá,
bolest dává znáti:
snad tím našich hříchů těžkých škodlivost
míní ukázati.

Přestaň, ach, přestaň, milý, roztomilý
Ježíši, plakati,
budem tebe víc než sebe na věky
za to milovati.

17.55 *slowly* *3. Allarg.* *ritardando*

VESELME SE VŠICKNI NYNÍ

Vesele

5

+ Ve — sel — me se všic — kni ny — ní,

ne — ba — še spa — se — ní, Panna poro — di — la čis — tá Pá — na Je — zu Kris — ta,

v plenky ho ob — vi — nu — la a v je — sle po — lo — ži — la, toť ho — vi — na jis — tá.

Zač. MEZIHRA

3 sloky

Kterýž nebesa spravuje,
svět mocí zdržuje,
toho porodila Panna,
a to bez semena,
zpívejmež mu vesele,
neb nám dnes Spasitele
Panna porodila.

Kteréž pastýři viděli,
když při stádu byli,
k nimžto anjelé mluvili,
pokoj oznámili,
že se Kristus narodil
a proto se ponížil,
aby nás vykoupil.

Dnes nám předivného syna
Maria zplodila,
neb po porodu i prve
vždy má panenství své,
zpívejmež mu vesele,
neb nám dnes Spasitele
Panna porodila.

Když to pastýři zvěděli,
dítěte hledali,
an v Bethlémě nemluvňátko,
malé pacholátko,
zpívejmež mu vesele,
neb nám dnes Spasitele
Panna porodila.

Vyšlat' nám hvězda z Jakoba,
v níž Páně osoba,
jehožto nám nebeské světlo
přečisté vykvětlo,
zpívejmež mu vesele,
neb nám dnes Spasitele
Panna porodila.

Dejž at' tě, nebeský králi,
velicí i malí,
zde na věky chválíme,
neb to dobře víme,
že se proto narodil
i také se ponížil,
abys nás vykoupil

+

Kriste, pro tvé narození
uchovej nás nyní
i vždy od zlé vsí příhody
v tyto svaté hody,
zbavené nepravosti
přived' do své radosti,
ó žádoucí hosti.

ZVĚSTUJEM VÁM RADOST

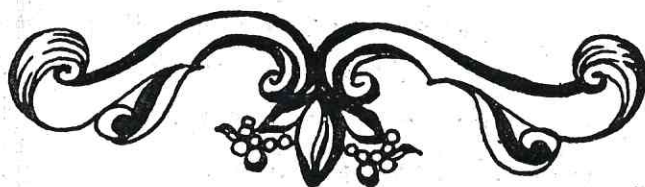
Mírně rychle

6

Zvěs-tu-jem vám ra-dost pře-vel-mi ve-li — kou:

Po-rodí-la Pa-na čis-to-tou pa-nens-kou krá-le ne-bes-ké.

ho, chval-mež s ne-beš-ťa — ny Pá — na an — jel-ské — ho.

Proroci od dávna jsou prorokovali,
Mesiáše Krista, píšíc, zvěstovali,
pospěš a zavítej
od lidu vždy tvého
zdávna žádostivej.

Slunečko i hvězdy plesajíc tancují,
tvého narození radost vyznávají,
všeliká stvoření
mají již naději
k svému vykoupení.

Patřmež na mládětko ležící v jesličkách,
utěšené, sličné, ovinuté v plenkách,
jemužto nebeští
čest chválu vzdávají
kůrové anjelští.

Slavný svátek ctíme tvého narození,
radostně čekáme svého vykoupení,
vyved' nás z temnosti,
z plačtivého sídla
do věčné radosti.

DÍTĚ SE NÁM NARODILO

Mírně rychle

7

Dí—tě se nám na—ro—di—lo, z ži—vo—ta

Pa—nen—ky poš—lo. Pře—jí nám to—ho an—je

lé, ra—du—jí se ar—chan—je—lé. Tro—ji—ci

sva—tě čest pra—vá bud' vzdána i věč—ná slá—

Krále máme slávy věčné
budouť nám noviny vděčné:
Syna Boha jediného
v noci světu zplozeného.
Trojici svatě čest pravá bud' vzdána
i věčná sláva bud' vzdána
i věčná sláva.

Život, kterýž obživuje
všecko to, co živé sluje
na světě živ být počíná,
když Panny přišla hodina.
Trojici svatě čest pravá bud' vzdána
i věčná sláva bud' vzdána
i věčná sláva.

Tomu my všickni děťátku
prozpěvujmež bez zármutku
neb v jeslech jsa položený
v nebi vládne i na zemi.
Trojici svatě čest pravá bud' vzdána
i věčná sláva bud' vzdána
i věčná sláva.

Pravda od dávna žádoucí
již sám viděl Všemohoucí
z příbytků svých zhůry sešla
by ji naše hloupost došla.
Trojici svatě čest pravá bud' vzdána
i věčná sláva bud' vzdána
i věčná sláva.

Slovo nebeského Otce
jímž on jest všech věčný tvorec
samo učiněno tvorem
zůstává však věrným Bohem.
Trojici svatě čest pravá bud' vzdána
i věčná sláva bud' vzdána
i věčná sláva.

Viděl Jákob vzhůru cestu
však ne lidskou, než anjelskou:
Člověku k životu jistě
narodil se Kristus cesta.
Trojici svatě čest pravá bud' vzdána
i věčná sláva bud' vzdána
i věčná sláva. [...]

ROK NOVÝ ZASE K NÁM PŘIŠEL

Mírně rychle

8

Rok no-vý za-se k nám při — šel, v němž má bý-ti kaž-

dý ve-sel: Ra-duj-me se, ve-sel-me se v tomto no-vém ča — se!

Syn boží z nebe nám daný,
toho dne jest obřezaný:
Radujme se ...

Začal krev svou vylévati
a nás ní vykupovati:
Radujme se ...

Mocí jeho lásky živé
přišlo léto milostivé:
Radujme se ...

Ježíš, působce spasení,
nazván jest nám k potěšení:
Radujme se ...

To jeho přesvaté jméno
má ctíti každé koleno:
Radujme se ...

Ten věrný spasitel světa
chránil nás již mnohá léta:
Radujme se ...

Skrz hlad, mor, krve prolití
nedal nás vykořeniti:
Radujme se ...

Víc učinil dobrodiní,
než jest v roce okamžení:
Radujme se ...

Za ta dobrodiní mnohá
slušíť velebiti Boha:
Radujme se ...

Sláva buď Bohu na nebi
a pokoj lidem na zemi:
Radujme se ...

Otče, Synu, Duchu svatý,
slyš pokorné naše prosb,
Otevři své štědré ruce
v tomto novém roce.

Rač nám hříchy odpusti
duše i těla živiti:
Otevři ...

Dej nám život i smrt dobrou
potom věčnou radost s sebou
Otevři ...

Amen, amen, zač prosíme,
vírou v Krista obdržíme
Otevři ...

1. 30 (4) # 3/4 slohy

RADUJ SE VŠECKO STVOŘENÍ

Vesele

9

① Ra-duj se vše-cko stvo-ře-ní, ra-dost no-vá,

zac, 7.

z Kris-ta Pá-na na-ro-ze-ní, ra-dost ne-slý-cha-ná.

Způsob blesku nebeského,
radost nová,
pošel z života čistého,
radost neslychaná.

||||

Jdou pastýři bez meškání,
radost nová,
dítě to naleznou v stání,
radost neslychaná.

① Anjelé z nebe zpívají,
radost nová,
radost na zemi zvěstují,
radost neslychaná.

②

Diví se, však tomu věří,
radost nová,
že Bůh v jeslech složen leží,
radost neslychaná.

② Že se narodil Spasitel,
radost nová,
nás všech hříšných vykupitel,
radost neslychaná.

③ ④

Dejž, bychom tě vírou znali,
radost nová,
s tebou věčně kralovali,
radost neslychaná.

SLIČNÉ PAČOLÁTKO

Mírně rychle

10

Slič-né pa-cho-lát — ko, ví-tej, Sy-n

bo — ží! Mi-lost-né dě-tát — ko, ví-tej, svě-ta zbo

ží! Me-si-á-ši pra-vý, krá-li věč-né slá-vy, ví-

ctné dě-tát — ko mi-lé ne-mluv-ňát — ko.

Ach, kdo tě tak snížil,
jenž v nebi kraluješ,
kdo tě tak obtížil,
jenž v světě panuješ?
Láska tě snížila,
láska obtížila.
Proč nás tak miluješ,
proč se tak snižuješ?

Z nebe jsi poslaný,
ó překrásný kvítku,
z té vonné zahrady
nebeských příbytků.
Ó, lilium vonné!
Potěšení hojné
všech truchlých soužených,
v bídě postavených.

Sem všickni ptáčkové,
k Pánu pospíchejte,
vy lesní záčkové,
líbezně zpívejte,
pospěšte, zpívejte,
čest a chválu vzdejte
děťátku milému,
Ježíši malému.

Hodent' jest vsí chvály
Bůh pro nás vtělený,
naš Spasitel malý,
pro nás narozený.
Chvalmež ho s vroucností,
ctěme s pobožností,
srdečně milujme,
za lásku děkujme.

NUŽ, ANDĚLÍČKOVÉ

11 *Mírně rychle*

Nuž, an-dě-líč-ko-vé, bo-ží pos-líč-kové, zvěs-tůj-t.

no — vi — ny: Syn bo — ží je — di — ný, Kris — tus, se

na — ro — dil, host se k nám za — ho — dil.

Divné narození
k lidskému spasení!
Zpívejte vesele
ke cti Spasitele,
hosta nám vítejme,
děťátku zpívejme!

V chlévě má místečko
co ptáček hnízdečko,
hřejí vůl, oslíček,
ze všech stran větríček
přeprudce zavívá.
Cím Panna odívá?

Do slámy, do sena —
jaká to proměna! —
vložíla synáčka,
krásného miláčka,
vložíla v jesličky
děťátko maličký.

Třeše se miláček,
ten světa panáček.
Půjč peří, hrdličko,
způsob ty, matičko,
měkké poduštičky,
zavin' ty oudičky!

Ach, vyskoč, sluníčko,
zahřej to hnízdečko,
zahřej tvou teplostí,
posluž v té ouzкости,
posluž miláčkovi,
Panny synáčkovi!

Hle, cedí slzičky
ty krásné očičky!
Nijakž své neřesti
nepláče, neštěstí —
lidské nepravosti
jsou původ žalosti.

Aspoň pastuškové
jdou, ti sprostáčkové,
v nově zrozeného
synáčka krásného
pěkně pozdravují,
dary oběťují.

Anjelé zpívají,
čárku nám dávají,
věčného pokoje.
Však musí do boje
to malé děťátko,
to slíčné poupátko.

Poskoč i, dušičko,
navštěv to hnízdečko,
láskou tvou zahřívěj,
šdědrosti odívej,
stírej ty slzičky,
pláč, na čas maličký!

Zpívej s nebešťany,
zahřej na varhany,
hrkej jak hrdlička,
šetř svého srděčka,
hlásek pust' veselý —
tak čas tento velí.

VESELÉ VÁNOČNÍ HODY

12 *Mírně rychle*

Ve-se-lé vá-noč-ní ho-dy, zpí-vejte dí-t-ky ko-le-

dy o tom, co se vskutku stalo, že se lidem naro-dilo dě-tát — ko.

[...]

Jehož Panenka počala,
v zimě v chlévě porodila,
položila do jesliček,
obvinula do pleníček,
děťátko.

Potmě ležíš, nemáš svíčky,
na nebi svítit hvězdičky,
Ty, jenž všechněm oděv dáváš,
sám jsi nahý a nic nemáš,
děťátko.

Vůl a oslíček tu stáli,
a na Pána jsou dýchali,
zahřívali nemluvnátko,
roztomilé pacholátko,
děťátko. [...]

Chudí duchem pastuškové
vydali se v chvály nové:
Vítej k nám, anjelský králi,
tebeť jsme zdávna žádali,
děťátko. [...]

SYN BOŽÍ SE NÁM NARODIL

13 Volně

Syn bo — ží se nám na — ro — dil a nás

hříš-né vy-svo-bo-dil, ví-tej, Pa-ne, ví-tej!

Dítě narozené krásné
jako slunce čisté, jasné,
vítej, Pane, vítej!

Anjelé nám dali radu,
abychom mu vzdali chválu,
vítej, Pane, vítej!

Protož se i my radujme,
s anjely jemu zpívejme:
Vítej, Pane, vítej!

Ján Křtitel tebe předešel
a ty jsi v tom na svět přišel,
vítej, Pane, vítej!

Maria, panna přechistá,
porodila Jezu Krista,
vítej, Pane, vítej!

Milostné dítě nebeské,
pomni na nás lidi hříšné,
vítej, Pane, vítej!

Kriste, pro své narození
dej nám hříchů odpuštění,
vítej, Pane, vítej!

Ať nás nezžehne věčný plamen,
uchovej nás, Kriste, amen,
vítej, Pane, vítej!

2 x ||

1. fl.
2. zpěv
3. zmr.

ne moc rychle ⇒ zpěv

KDO DĚTÁTKO CHCE MÍT!

1.08

Vesele

14

Kdo dě-tát-ko chce mí-ti v no-vě na-ro-ze-né a po smrti s ním bý-ti

v slá-vě zaslí-be-né, musít šetři-ti vše-ho, co jemu jest milé-ho, v čem, jak odpo

čí-vá, v ja-ké ono kolíb-ce po-lo-že-no býti chce, znáti všem prospí-vá.

Kolíbka jemu milá
jestiť srdce čisté,
v tom mysl ta spanilá
má kochaňi jisté.
Pospěš k slovu milosti

i k velebné svátosti,
kdo ho mítí žádá,
v těch plenkách duchovních ho,
jako obvinutého,
věřící dostává.

Peřinky ráčí chtíti
ovšem nestudené,
spodní: víra má býti,
na tu položené
radostně odpočívá,
bez ní milý nebývá
v světě člověk jemu.
vrchní: nechť jest naděje,
ta k nebi s ním přispěje,
k příbytku věčnému.

Přitom jakož se dává
dítěm políbení,
to se i jemu stává
skrze milování,
milujme pak hravě ho,
když jest rozkazu jeho
plné srdce naše.
Kdo ústy jen rozpráví,
srdcem, skutkem neslaví,
z rodu jest Jidáše.

Povíjadlo býti má
lásky k službě silná,
k Bohu, k bližním upřímná,
k jednotě náchylná,
jsouc bez ošemetnosti,
svazek dokonalosti
v skutku jest jak v slově,
kdo tu má, jest spojený
s Kristem, onť jest řečený:
hlava, my údové.

6 Zpěvové kolíbání
jemu tak dějí se:
Když vroucí děkování
často mu činí se,
kolíbka nemá státi,
ale vždy se hýbatí.
Z Písem to slyšíme,
že oběť vzácná bývá,
když srdce s ústy zpívá:
Tě Boha chválíme.

Slušíť i umývati
to milostné dítě,
i pokrm mu dávati,
kterak pak učí tě:
Dávej almužny svaté,
ochraň chudobou jaté,
kdo živí nuzného,
Kristu to prokazuje,
tentž odplatu slibuje
života věčného.

8 Kriste, synu panenský,
kteréhož s radostí
obvinutého v plenky
slova i svátostí,
když víru silnou máme,
v srdce své přijímáme,
v té kolíbce naší
skloň se, posvět, potěš nás,
obživ, chraň i věčně spas,
milý Mesiáši.

ROSU DEJTE

Mírně rychle

15

Ro-su dej — te, ó ne-be — sa! Tak ot — co — vě vo —

la — li, a — by Me-si — áš, ra-dost ne —

sa, při — šel k nim, sr — deč — ně žá — da — li

I přišel k mnohé žádosti
v osobě ponížené
a svlažil deštěm spravednosti
srdce všech věřících zemollené.

Rosu dejte, ó nebesa !
Přijď, ó Pane Ježíši,
když tělo již nemocné klesá
a má vypustiti svou duši.

Rosu dejte, ó nebesa !
I my také volejme,
aby Kristus Pán pomoc nesa,
přišel k nám, srdečně žádejme.

Navštiv nás, chraň i opatruj
na posteli smrtelné,
srdci milému lékařství daruj
skrze slovo své spasitelné.

Neboť od bídy, jež neseme
na tomto bídném světě,
čím dále, tím již více schneme
jako kvítí od horka v létě.

Přijmi duši v slávu k sobě,
tělu dej oddechnutí,
my se jen poroučíme tobě,
nedej nám, Pane, zahynouti.

Rosu dejte, ó nebesa !
Přijď, ó Pane Ježíši !
Jakož jsi dávno na světě jsa,
sliboval své křesťanské říši :

Rosu dejte, ó nebesa !
Přijď, ó Pane Ježíši !
K příchodu tvému církev plesá,
uslyš srdečnou žádost naši.

Kdekoli dva neb tři budou
v mém jménu shromážděni,
uprostřed sebe mne dostanou,
chci býti jejich občerstvení.

Učiň konec světa zlosti,
jsa všech soudcem a králem,
nám pak otevři z své milosti
ten zlatý nový Jeruzalém.

Chraň své slovo i svátosti
v čistotě mezi námi,
a tak v těch darech nám k radosti
zůstávej, Pane, vždycky s námi !

Rosu dejte, ó nebesa !
Ó ať se to vše stane !
Prosbám všech věrných přítomen jsa,
vyslyš i nás, přemilý Pane !

NOVÝ ROK BĚŽÍ

16 Vesele

No-vý rok bě-ží, v jes-lič-kách le-ží ach, co, co?

Dě-tát-ko ma-lý, vzdejmež mu slá-vy na ze — mi.

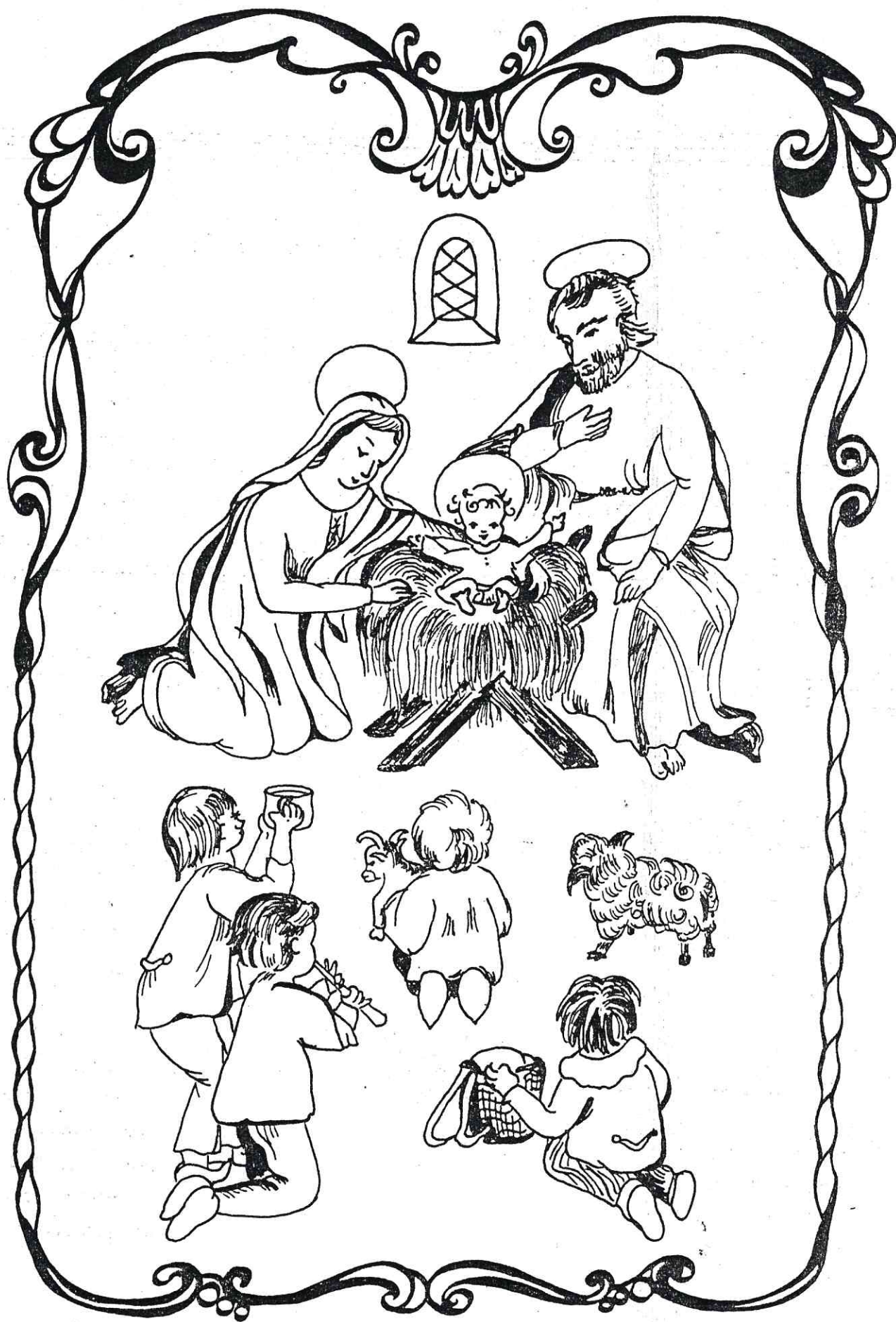
Jak ho poznáte,
když ho neznáte
ach, co, co?
Špatně zavítě,
ne v axamité,
ubohé.

Nuž pastuškové,
mějte hotové
moldánky,
hrejtež vesele
a jděte směle
k jesličkám.

Sebou vezměte
mléka do hrnce,
ty Vávro!
Mikši tvarůžky
vezmi do nůšky,
to dejte.

Třetí Bartoni,
kozlátko malý,
strakatý,
vem z stáda svého
roku nového
dítěti.

By dítě svatý
mohlo postati
bez pláče,
my zas půjderme,
k stádu chvátejme
na poušti.

POSLOUCHEJTE, KŘESŤANÉ

17 Volně

Po — slou — chej — te, křes — ťa — né, co se jest

sta — lo před le — ty dáv — no v Bet — lé — mě:

no — vi — ny jis — té, pil — ně je slyš — te pra — ve — né.

Narodil se Kristus Pán
z chudičky Panny,
jsa Pán nad pány,
jeden sám.
Žádné radosti,
mnohé ouzkosti
měl jest tam.

V chlěvě jej položila
Maria Panna,
krásného Syna
složila
mezi hovádky,
neb jinde místa
neměla.

Obvinula v plenky ho
a do jesliček,
kdež vůl, oslíček
nahého
Panna chudička
dala synáčka
milého.

Ó, synáčku překrásný,
pročs se tak sklonil,
velmi ponížil,
jsa mocný,
an všeho dosti
máš bez ouzkosti,
jsa věčný.

Děťátkem jsi učiněn,
jsa tak král slavný
obr přesilný,
obklíčen
v ouzkém životě,
jenžs ve všem světě
nestižen.

Dals se kládsti v jesličky,
jsa všeho Pánem,
mocným vladařem,
hospodu
moha zvoliti
překrásnou sobě
v tu dobu.

Seno, sláma postel tvá,
zima tě trápí,
tvá milá máti
kolébá,
zahřívá postel
vlek a osel,
hovádky.

A ty všecky odíváš,
léto i zimu,
kožich, peřinu
ty dáváš,
sám se tak hněteš,
pláčeš a toho
nic nemáš.

Dáváš i všeckna zboží,
chudičku matku,
sám v nedostatku,
jsi zvolil,
bohatý z chudé
v nouzi a bídě
se zrodil.

Pro nás jsi to učinil,
aby nás sobě
zbohatil hrubě,
kdež tvoji
anjelové vždycky
svatě písničky
zpívají.

DIVNÉ BOŽÍ NAROZENÍ

18 *Vesele*

Div-né bo-ží na-ro-ze — ní vzbu-zu — je v nás po

di-ve — ní, kdož by na ně chtěl mys-li — ti, má se če

mu po-di — vi — ti a Bo-hu dí — ky či — ni — ti.

Plodnost mateřská panenství / m //
 člověčenství syna božství
 předivně se osvědčuje,
 nad vší míru ozdobuje
 a nade vše vyvyšuje.

Kdo takovou matku vídal,
 o takovém synu slýchal:
 Matka pannou, jest syn Bohem,
 an byl před časy i věkem,
 nyní pak zůstal člověkem.

Dí matička: Ó, synáčku,
nejsiliž ty od počátku
pravým nás všech stvořitelem,
všech věcí působitelem,
spolu také řiditelem!

Neb že bys pravým králem byl,
anjel zvěstuje oznámil:
Hvězda jasná jako slunce,
k jesličkám vedši mudrce,
jestiž tě pravdy podpůrce.

Ta, kteroužs stvořil, tě rodí,
kterous vychoval, tě kojí,
od panny přijímáš živnost,
kterés ráčil dáti bytnost,
i živnost i divnou plodnost.

Ty jsa potěšením kvílíš,
samou jsa sytostí, lačníš,
žízníš, vod živých pramene,
chudneš, bohatství poklade,
štěstí samé, vězíš v bídě.

V chlévě tvá všecka nádhernost
spatřuje se, i velebnost,
seno, jesle jsou lůžko tvé,
vůl s oslem jsou tví dvořané,
zboží tvé jsou plenky špatné.

Věc divná: lká, pláče radost,
co povrhl leží vzácnost,
jenž byl jest a bude vždycky
Bohem nejvyšším, maličký,
od matky složen v jesličky.

Ležíš chatrně přikrytý,
v špatné plenky obvinutý,
ač na tě, jako na krále,
slušely by šaty drahé
a bohatství všelijaké.

Bytností, věkem i mocí
dítě rovně Bohu Otci,
které počátku ni konce
neznaje vše v silné ruce
zdržuješ, buď náš ochránce.

VESELÝM HLASEM

Mírně rychle

19

Ve-se-lým hla-sem zpí-vej-me, na-ro-ze-ní pa-ma-

tůj-me Kris-ta Spa-si-te-le svě-ho, v chu-do-bě

na svět přiš-lé-ho a po-ní-že-né-ho.

Kterýž pro nás z nebe sstoupil
a svou krví nás vykoupil,
zemdliv ďábla přezlostného,
posilniv srdce lidského,
zprostitv moci jeho.

V tom utěšil zarmoucené
a lstí ďábelskou soužené,
když se ráčil ponížiti
a z panny se naroditi,
na kříži umříti.

Narodil se nám Spasitel,
všech svých věrných vykupitel,
předpověděl to Gabriel,
žeť k nám přijde Emmanuel,
byť Bůh s námi bydlel.

Hned pastuškám povědíno,
od anjela zvěstováno
všem z božího narození
převeliké utěšení,
s nímž přišlo spasení.

Ó narození předivné,
nikdy prve neslýchané,
aby panna porodila
a čistou pannou zůstala,
moc boží se stala.

Co nám byl Adam potratil,
to vše Syn boží navrátil
a z nás viny naše složil,
když tělo na kříž položil,
z smrti vysvobodil.

Anjelé se radovali,
zpívající zvěstovali,
řkouc: Sláva Bohu na nebi
a pokoj lidem na zemi
z jeho narození.

Chvalmež my Boha vesele,
neb nám dá dojítí cele
skrže ta tvá dobrodiní
nebeského utěšení,
jemuž konce není.

Ó, přenesmírná štědrosti!
Přišels k nám pln jsa milosti,
aby každého daroval,
kdož by tobě povoloval,
slov tvých následoval.

Září světla nebeského
osvětí srdce každého,
tvých přeslavných pravd kázáním,
spasitelným svatým čtením,
tě pravým poznáním.

Račiž ty nás navštívití,
srdce naše utěšití
tvým radostným zvěstováním
a přestědrým obdařením,
v Duchu obnovením.

Abychom na tě pomněli
a tebe vždycky žádali
viděti oslaveného,
s Otcem již kralujícího,
dejž dojítí toho.

3 sloky 2. Obřady

11 - ÚVOD

ČAS RADOSTI, VESELOSTI

10 + 4

Vesele

20

Čas ra-dos-ti, ve-se-los-ti svě-tu na-stal ny-ní,

neb Bůh věč-ný, ne-ko-neč-ný na-ro-dil se z pan-ny, v městeč-ku

Bet-lé-mě, v jes-lič-kách na slá-mě le-ží ma-lé pa-cho-lát-ko

na zi-mě. V měs-teč-ku Bet-lé-mě v jes-lič-kách

II III

V *Uvod* + *meraby*

na slá-mě le-ží ma-lé pa-cho-lát-ko na zi-mě.

II

Co jsme všickni lidé hříšní
radostně čekali,
to anjelé dnes vesele
nám jsou zvěštovali,
a protož plesejme,
všickni se radujme,
pacholátku, nemluvňátku zpívejme.

1.50

Spasiteli, kvítku milý,
Pane náš Ježíši,
z čisté panny narozený,
poklade nejdražší,
Králi náš, Pane náš,
skloň se k nám jako Pán,
dej milosti, své radosti dojit k nám.

P O Z N Á M K Y

1. OTCE NEBESKÉHO Šteyer 82.
 Stará vánoční píseň tradovaná v evangelickém repertoáru od 16. století
 /B.J. Pousteník 1541/ dodnes. Srov. Evangelický zpěvník, Karlsruhe 1979, č. 1.
2. SLÁVA BUĎ Šteyer 50
 Srov. Cantus 17, Vietoris/Burlas/ 69, 71, Slavia II/3, 170, Orel 334, Tránovský 39.
 Kriste eleison = prosba o milost, z řec. Pane smiluj se. Vyskytuje se jako úvodní
 nebo závěrečná formule modliteb a litaní. Beránek = Kristus
3. DĚTÁTKO SE NARODILO Šteyer 69.
 Srov. Božan 47, Bradáč I 44.
 Aleluja = z hebr. zvolání / Chvalte Boha / převzaté z žalmů.
4. PROZPĚVUJÍ ANJELOVÉ Šteyer 90.
 Srov. Holan 122. Emmanuel = Kristus
5. VESELME SE VŠICKNI NYNÍ Holan 96/čtyřhlas/
 Srov. Božan 52. Z novějších přetisků srov. Němeček 94. Poniženost = pokor
6. ZVĚSTUJEM VÁM RADOST Šteyer 53.
 Stará vánoční píseň doložená už r. 1501, která přešla do barokního repertoáru
 a odtud v četných úpravách i do zpěvníků 19. a 20. století.
 Srov. Rozenplut 36, Závorka/1602/ Hlohovský 42, Konrád I 122, Orel 138,
 Farský 59.
7. DÍTĚ SE NÁM NARODILO Šteyer 58.
 Srov. Rozenplut 63, Bradáč I 94, Slavia II/3, 149.
 pošlo = vzešlo, archanjelē = podle středověké „nebeské hierarchie“ členi
 devíti tzv. „kůrů andělských“, Jákob = druhorozený syn Izáka a Rebek
 bratr Ezau, od něhož podle legendy získal prvorozenecká práva „za n
 su čočovice“
8. ROK NOVÝ ZASE K NÁM PŘIŠEL Tránovský 112
 Srov. Závorka /1602/ , Šípař /1642/ , Vietoris/Burlas/ 71, Šteyer

130 - 132, Božan 68, Kollár I 411, Kamaryt I 25, Erben 3 45/404, Bradáč I 94, Slavia II /3, 25, Konrād II 18, Bartoš 2 521, Fejfalík 213, Prasek 145, Václavek 171, Holas I 11, Orel 173, Pomahač 45, Farský 67, Plicka - Volf 85.

obřezaný, obřízka = odříznutí předkožky pyje z důvodů rituálních, prakticko-
vané, zejm. v judaismu, koleno = pokolení

9. RADUJ SE VŠECKO STVOŘENÍ Šteyer 57.

Srov. Vietoris /Burlas /71, Bradáč I 68. Rozsáhlá píseň. Zde krácena.
stání = místo ustájení, stáj

10. SLIČNÉ PACHOLÁTKO Šteyer 98.

Srov. Michna SM 10, Holan 100, Božan 38, Koniáš /ve všech vydáních 1727
- 1848 /, Bradáč I 80, Knihopis 13 662, Bitnar Muzyka.

Vzhlaví Šteyerova přetisku je poznámka: „Jako za císaře Augusta panna porodila.“
Šteyer nepochybně převzal píseň ze Svatořeční muziky Adama Michny z Otrav-
dovic /10-12 / kde je otištěna pod názvem Pozdravení děťátka Ježíše.
zboží = majetek, nestihlá = nepostižitelná, nevystižitelná

11. NUŽ, ANDĚLÍČKOVÉ Božan 67, Šteyer 88.

Srov. Michna SM 14, Holan /1694 /, Koniáš /ve všech vydáních 1727
- 1848 /, Kamaryt I, Bitnar Muzyka, Knihopis 13 660.

zahodil = nahodil, zavítal, zavívá = váním odkrývá, odvívá, sprostáčkové
= proseáčkové, čaka = naděje, pláč = zde imperativ: plač, poplač si!

12. VESELÉ VÁNOČNÍ HODY Šteyer 108.

Srov. Bridel /1658 /, Holan 129, Božan 80, Pomykalův kancionál /1727 /,
Kamaryt II 32, Konrād II 22, Bartoš 2 532, SSZ 96, 112, Zpěvy betlémské
135, Pomahač 43, Cmíral 9.

13. SYN BOŽÍ SE NÁM NARODIL Třanovský 91, Zpěvy betlémské 114.

Srov. bratrské kancionály 1576, 1615, Závorka 1602, Vietoris /Burlas /70, Can-
tus 37, Bradáč I 64, Konrād II 392, Pokorný 23. U Třanovského je píseň uve-
dena poznámkou: „Nápev z 15. století“ a na konci textu čteme: „Domáci původ
ze 14. století.“
nezže = nesežehne, nespálí

14. KDO DĚTÁTKO CHCE MÍTÍ Jistebnický kancionál 99 /Nastal

nám den veselý / Třanovský 54. Srov. Konrād I 150, 158, II 225 n., 240, 279,
387, Nejedlý V 505, VI 295 n., Horák 48, 79.

povíjadlo = povíjan, peřinka pro zavnutí nemluvněte

15. ROSU DEJTE Třanovský 27.
 Srov. Michna SM 4, Šteyer 45, Holan /1694/, Bradáč I 26, Bitnar
 Muzyka, Orel 72 /93, 97, 107/.
 Píseň inspirovaná introitem „Rorate coeli“ z rorátů, tj. mariánské mše
 konané od adventu do vánoc, a z rorátních zpěvů vůbec. Otiskujeme zde
 textovou verzi Třanovského, která se opírá o starší předlohu bratrského
 kancionálu z r. 1576. Opakováním základního motivu dociluje gradace
 a zvláštní působivosti.
16. NOVÝ ROK BĚŽÍ Božan 80.
 Srov. Kamaryt I 26, Slavia II /3, 52, Horák 15, Pomahač 45, Kovači
 čová 334.
 aksamit = z řec, tkanina s nízkým, hustým a hebkým vlasem, osnova z l
 vábí, bavlněné nebo vlněné příze, moldánky = Panova flétna, lidový dechov
 nástroj, píšťalka z vrbové kůry s dírkami
17. POSLOUCHEJTE, KŘEŠŤANÉ Šteyer 70, Cantus 27.
 Srov. Vietoris /Burlas /41, Senický kancionál /1692/, Bradáč I 40,
 Orel 156. Rozsáhlá píseň o 18 slokách. Zde krácena.
18. DIVNÉ BOŽÍ NAROZENÍ Šteyer 64.
 V záhlaví písně poznámka: „Jako Utebeť jest darů dosti aneb jak notováno.“
19. VESELÝM HLASEM Holan 126, Šteyer 79.
 Srov. Třanovský 95, Bradáč I 45, Křesťanský kancionál 20, Orel 460.
 poníženého = pokorného, Gabriel = z hebr. „muž Boží“ jméno jednoh
 ze tří archandělů, jemuž byla podle bible svěřena nejdůležitější posels
 lidem, Emmanuel = viz pozn. 4.
20. ČAS RADOSTI, VESELOSTI Třanovský 45, Cantus /1655.
 Srov. SSNP I 168, Slavia II /3, 234, Bartoš 1 168, Bartoš 2 528,
 SSZ 56, Pol-Kub V36, Farský /podle lat. z r. 1727/.
 U Třanovského píseň uvedena poznámkou: „Podle nápevu latinskej piesni
 zo 14. storočia Omnis mundus jucundetur.“ Pod textem je připsáno:
 venská zo 17. storočia.“

POUŽITÉ ZKRATKY KANCIONÁLŮ A PÍSŇOVÝCH SBÍREK

- Bartoš 1 Bartoš, F.: Nově národní písně moravské s nápěvy do textu vřaděnými, Brno 1882.
- Bartoš 2 Bartoš, F.: Národní písně moravské v nově nasbírané, Brno 1889.
- Bitnar Muzyka Bitnar, V.: Adam Michna z Otradovic. Vánoční muzyka. Písně a koledy, Praha 1940.
- Božan Božan J. J.: Slavíček rajský, Hradec Králové 1419.
- Bradáč Bradáč, V.: Kancionál čili kniha duchovních zpěvů pro kostelní i domácí příležitost I-II, Praha 1863-1864.
- Bridel Bridel, B.: Jesličky, Praha 1658.
- Burlas Burlas, L. - Fišer, J. - Hořejš, A.: Hudba na Slovensku v XVII. století, Bratislava 1954.
- Cantus Szöllösy, B.: Cantus Catholici, Trnava 1655.
- Cmíral Cmíral, A.: Slovanské koledy, Praha 1946.
- Erben 3 Erben, K. J.: Prostonárodní české písně a říkadla, Praha 1864
- Farský Farský, K.: Zpěvník písní duchovních ČČS, Praha 1951.
- Fejfalík Fejfalík, J.: Lidové hry z Moravy, Praha 1986.
- Hlohovský Hlohovský, J.: Písně katolické k výročním slavnostem..., Olomouc 1622.
- Holan Holan Rovenský, V. K.: Capella Regia Musicalis, Praha 1693.
- Holas Holas, Č.: České národní písně a tance I, Praha 1908.
- Horák Horák, Jos.: Krkonošské koledy, Lázně Bělohrad 1939.
- Kamarýt Kamarýt, J. V.: České národní duchovní písně I-II, Praha-Hradec Králové 1831-1832.
- Kollár Kollár, J.: Národné zpievanky... I-II, Budín 1834-1835.
- Koniáš Koniáš, A.: Citara nového zákona, Praha /šest vydání/ 1727-1848.
- Konrād Konrād, K.: Dějiny posvátného zpěvu staročeského I-II, Praha 1882, 1893.
- Kovačičová Kovačičová, O.: Piesne z Brezovej, Bratislava 1986.
- Křesťanský kanc. Křesťanský kancionál k probuzení a pěstování života z Boha, Praha 1897.
- Michna SM Michna z Otradovic, A.: Svatočasná muzika, Praha 1661.
- Nejedlý Nejedlý, Z.: Dějiny husitského zpěvu I-VI, Praha 1954-1956.
- Němeček Němeček, J.: Zpěvy XVII. a XVIII. století, Praha 1956.
- Orel Orel, D.: Český kancionál, Praha 1921.

- Plicka-Volf Plicka, K.-Volf, F.: Český rok... Zima, Praha 1960.
- Pol-Kub Polášek, J.N.-Kubeša, A.: Valašské písničky I-V, Milotice n. Bečvou 1939-1946.
- Pomahač Pomahač, J.: Koledy, Praha 1943.
- Prasek Prasek, V.: Vlastivěda Slezska I, Opava 1888.
- Rozenplut Rozenplut, J.: Kancionál, to jest sebrání zpěvů pobožných... Olomouc 1601.
- Senický
kanc. Orel, J.-Strzenický, A.: Senický kancionál, 1692-1693.
- Slavia II Národní písně, pohádky, pověsti, říkadla, pořekadla, obyčeje všeobecné. Vyd. literární řečnický spolek Slavia v Praze. Řada II. odd. 1-5, Praha 1877-1880.
- SSNP I Sborník slovenských národných piesní, povestí, prísloví, poriekadel, hádok, hier, obyčajov a povier I, Vídeň 1870.
- SSZ Smetana, R.-Václavek, B.: Soupis společenských zpěvníků, in: Český národní zpěvník, Praha 1949, s. 63-79.
- Šípař Šípař, J.: Český Dekakord neb Kancionál..., Praha 1642
- Šteyer Šteyer, M.V.: Český kancionál, Praha /6.vyd./1764
- Třanovský Třanovský, J.: Cithara Sanctorum, Bratislava /Tranoscius/ 1968
- Václavek Václavek, M.: Moravské Valašsko, Vsetín 1894
- Vietoris
/Burlas/ Viz. Burlas.
- Závorka Závorka Lipenský, T.: Písně chvál Božských..., Praha 1606.
- Zpěvy
betlémské Seidel, J.: Zpěvy betlémské, Praha 1943.

ABECEDNÍ REJSTŘÍK PÍSNÍ

	strana
ČAS RADOSTI, VESELOSTI	40
DĚTÁTKO SE NARODILO	10
DÍTĚ SE NÁM NARODILO	18
DIVNÉ BOŽÍ NAROZENÍ	36
KDO DĚTÁTKO CHCE MÍTÍ	28
NOVÝ ROK BĚŽÍ	32
NUŽ, ANDĚLÍČKOVÉ	24
OTCE NEBESKÉHO	6
POSLOUCHEJTE, KŘESŤANÉ	34
PROZPĚVUJÍ ANJELOVÉ	12
RADUJ SE VŠECKO STVOŘENÍ	21
ROK NOVÝ ZASE K NÁM PŘIŠEL	20
ROSU DEJTE	30
SLÁVA BUĎ	8
SLIČNÉ PACHOLÁTKO	22
SYN BOŽÍ SE NÁM NARODIL	27
VESELÉ VÁNOČNÍ HODY	26
VESELME SE VŠICKNI NYNÍ	14
VESELÝM HLASEM	38
ZVĚSTUJEM VÁM RADOST	16

20, 14, 9, 5

G C G

1 1 1 a poděla!
2 2
(3) 3

VÁNOČNÍ PÍSNĚ Z BAROKNÍCH KANCIONÁLŮ

pro zpěv a doprovod
s možnostmi různého obsazení

upravil

JAROSLAV KRČEK

PRAHA 1991

Čest